

Til Utenriks- og forsvarskomiteen

Sex og Politikks innspill til Utenriks- og forsvarskomiteen Prop. 1S (2020-2021).

Sex og Politikk er glad for at forslaget til statsbudsjett viderefører et sterkt fokus på seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) i utviklingspolitikken, og at dette fremmes som del av Norges respons og håndtering av Covid-19. Vi er også fornøyd med at bistandsbudsjettet fortsatt er på 1 prosent av brutto nasjonalinntekt. Sex og Politikk er også glad for at forslaget inneholder en økning av støtten til arbeid i forhold til seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og opprettholdes i forhold til abort, to områder som er spesielt viktige.

Sex og Politikk synes det er riktig og viktig at målsettingene og prioriteringene til internasjonal bistand opprettholdes når verden står overfor en global helsekrise. Det er likevel noen presiseringer Sex og Politikk ber komiteen vurdere for at budsjettet tydelig reflekterer disse prioriteringene:

Sex og Politikk vil anmode utenriks- og forsvarskomiteen om å:

1. legge inn en merknad om at innsatsen til SRHR og skadelige skikker sikres gjennom øremerkede midler i tråd med forpliktelsene gitt i Nairobi i 2019, under Kap 159 Regionbevilgning, Kap. 164 post 70 Likestilling og Kap. 170 Sivilt samfunn. Støtte til sivilsamfunnsorganisasjoner (i Norge, internasjonalt og lokalt) bør prioriteres for å sikre at ingen utelates, som er det bærende prinsipp i FNs bærekraftsmål.
2. legge inn en merknad om at bevilgningen på 107 millioner som er flyttet fra likestilling, Kap 164, til Regionbevilgningen Kap. 159 brukes til likestillingstiltak og synliggjøres i rapporteringen i budsjettforslaget for 2022.
3. øremerke 60 millioner til UNFPA Supplies under Kap. 160 Helse, som tilsvarer 2019 nivå.
4. legge inn en merknad om å sikre videre støtte til global helse og SRHR-forskning gjennom videreføring av forskningsprogrammet GLOBVAC eller lignende ordninger under Kap. 160 Helse.

1. Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR)

Verden står midt i en stor krise som har gjort forskjellene større, og sårbare grupper rammes hardest. Siden pandemien brøt ut, har vi sett økt andel av seksuell og kjønnsbasert vold og store barrierer i tilgangen til trygg abort, moderne prevensjonsmidler og seksualitetsundervisning. Dette påvirker ikke bare den enkeltes rett og frihet til å bestemme over egen kropp og liv, men er også en sentral forutsetning for bærekraftig utvikling.

Under Nairobi Summit i november 2019 forpliktet Norge seg til å investere 9,6 milliarder til SRHR i perioden 2020-2025, og 760 millioner kroner til bekjempelse av skadelige skikker som kjønnslemlestelse og barneekteskap i perioden 2020-2023. Dette skulle tilsvare 2019 nivå. I budsjettforslaget opprettholdes støtten til UNFPA, og GF på samme nivå, Det Globale Fondet (GFATM) økes noe mens UNAIDS reduseres. For å opprettholde støtten på 2019 nivå kreves det 480 mill nok til andre SRHR prosjekter. Her er støtte gjennom sivilsamfunn i Norge, lokale organisasjoner i mottakerlandene og internasjonale organisasjoner viktig for å sikre at ingen utelates.

2. Likestilling

I budsjettforslaget foreslås det justeringer i form av flytting av midler mellom poster. Deriblant flytting av midler fra kapittel 164, post 70 Likestilling til kapittel 159 Regionbevilgninger. Det er allerede vanskelig å følge bevilgningene på likestilling- og SRHR-feltet, og flyttingen til regionbevilgningene gjør dette enda vanskeligere. Likestilling er en viktig prioritet for Norge, og et felt der Norge har et internasjonalt lederskap. For at likestilling og kvinners rettigheter fortsatt skal være et tydelig fokus i norsk utviklingspolitikk, bør det komme tydeligere fram hvordan bevilgningene til likestilling opprettholdes.

3. Prevensjonsmidler

Tilgang til prevensjonsmidler er sentralt for likestilling internasjonalt. Under Covid-19-pandemien har vi sett store vanskeligheter i distribusjonen av og tilgangen til prevensjonsmidler. I dag er det over 200 millioner kvinner som ønsker, men som ikke har tilgang på moderne prevensjon. FN har anslått at 47 millioner kvinner i lav- og mellominntektsland risikerer å miste tilgang til prevensjon, som følge av forsyningsutfordringer. Dette kan føre til syv millioner nye uønskede graviditeter. Her har Norge en sentral rolle å spille blant annet gjennom å sikre støtte til den største globale mekanismen for lavinntektsland, FNs befolkningsfond (UNFPA) sin supplies-mekanisme.

Den pågående avtalen med UNFPA Supplies utgår i 2020. I forslag til statsbudsjett, Kapittel 160, post 70 Helse står det at "Innsatsen for å fremme SRHR fortsetter i 2021 i henhold til inngått politisk forpliktelse, med bl.a. støtte til UNFPA Supplies". Sex og Politikk ber om at avtalen med UNFPA Supplies videreføres og at nivået fortsetter på samme nivå som 2019.

I 2012 var Norge en viktig partner av initiativet Family Planning 2020, hvor 120 millioner kvinner skulle sikres tilgang til langtidsvirkende prevensjon innen utgangen av 2020. Norge har bidratt med 150 millioner kr til initiativet i perioden 2012-2020. Dette globale initiativet har bidratt til å gi flere kvinner tilgang på moderne prevensjonsmidler og øke den nasjonale innsatsen i 69 lav- og mellominntektsland. Men målet ble ikke nådd og initiativet er ved å fornyes. Sex og Politikk ønsker at Norge bør fortsette deltakelsen i initiativet og forplikte seg med minst 150 millioner i året.

4. Forskning

Forskningsprogrammet GLOBVAC har bidratt til en satsing på global helse og SRHR forskning. Programmets avtale utgår i år og det står ingenting i budsjettet om programmet vil videreføres eller om pengene vil prioriteres til annen tilsvarende forskning. Programmet fikk i 2019 40 millioner kr. Forskning er sentralt for å etablere kunnskapsgrunnlag og ny forståelse i arbeidet for menneskerettigheter og fattigdomsbekjempelse. Det vil være synd om Norge reduserer sin rolle.

Med vennlig hilsen

Tor-Hugne Olsen

daglig leder

Sex og Politikk